

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педагогіки та психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Міжнародного гуманітарного
університету д.ю.н., професор

Костянтин ГРОМОВЕНКО

«30» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК22. ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ

Галузь знань	<u>05 «Соціальні та поведінкові науки»</u>
Спеціальність	<u>053 «Психологія»</u>
Назва освітньої програми	<u>Психологія</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>

Одеса - 2024 рік

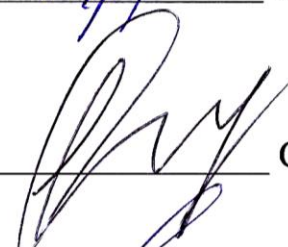
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології
протокол № 1 від 29 серпня 2024 року.

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
доцент кафедри педагогіки та психології, кандидат психолог.наук Поплавська Єва Вадимівна	+38(096)588-37-38	soul17r@ukr.net

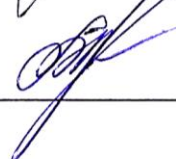
Завідувач кафедри педагогіки та психології к.п.н., доцент

Наталя МЕЛЕНЧУК

Гарант освітньої програми
д.п.н., професор

Світлана ЄРМАКОВА

Узгоджено
Начальник навчального відділу

Лариса РАЙЧЕВА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин – 120	Галузь – 05 «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність – 053 «Психологія»	обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		3-й	
		Семестр	
		6-й	6-й
Мова навчання – українська	Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень	Лекції	
		28 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота та індивідуальні завдання	
		64 год.	108 год.
		Вид контролю:	
		екзамен	екзамен

Курс «**Основи психологічного консультування**» знайомить здобувачів з теоретичними засадами, методами та етичними аспектами психологічного консультування. Охоплює основні підходи, етапи консультування, методи діагностики та інтервенції. Особлива увага приділяється навичкам активного слухання, емпатії, ведення консультаційного діалогу. Розглядаються етичні та правові аспекти діяльності консультанта. У результаті здобувачі здобудуть знання й практичні навички для ефективного консультування та професійного розвитку.

Мета дисципліни «Основи психологічного консультування» полягає у визначенні концептуальних засад і методологічних принципів психологічного консультування; ознайомленні здобувачів із сучасними підходами до практики психологічного консультування; виробленні базових практичних умінь і навичок; формуванні морально-етичних норм і відповідальності; усвідомленні професійної ідентичності та становленні їх професійної компетентності.

Передумови для вивчення дисципліни. Для вивчення даного курсу здобувачам необхідні знання з дисциплін: «Загальна психологія», «Вікова та педагогічна психологія», «Теоретичні основи психологічної реабілітації», «Соціальна психологія», «Психодіагностика», «Диференціальна психологія», «Практична психологія» та «Клінічна психологія».

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «**Основи психологічного консультування**» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері

психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючи принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т.ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК12. Здатність здійснювати та реалізовувати заходи у сфері психологічної реабілітації.

Навчальна дисципліна «**Основи психологічного консультування**» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПР), передбачених освітньою програмою:

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій (в т.ч. у роботі з особами, що отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

ПР19. Демонструвати навички планування та здійснення заходів психологічної реабілітації для осіб, які її потребують.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

знати:

- теоретико-методологічні засади і понятійно-термінологічний апарат дисципліни;
- суть, види і специфічні риси психологічного консультування;
- етичні принципи, умови й чинники ефективного консультування;

- загальну структуру консультативного процесу;
- процедурні й психотехнічні аспекти психологічного консультування;
- сучасні новітні тенденції розвитку психологічного консультування;

вміти:

- структурувати процес консультування;
- проводити психологічне інтерв'ю;
- визначити локус скарги і сформулювати запит клієнта;
- аналізувати й ідентифікувати проблему клієнта;
- розробити стратегію вирішення проблеми клієнта;
- застосовувати психотехнічні методи і прийоми відповідно до завдань кожної стадії консультування;
- застосовувати надійні та валідні методики в практиці психологічного консультування;
- оцінити показники ефективності консультативної роботи;
- творчо підходити до вирішення навчальних консультативних ситуацій.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Психологічне консультування в структурі психологічної допомоги

Предмет, мета та завдання психологічного консультування. Зв'язок психологічного консультування з іншими галузями практичної психології. Психологічне консультування в структурі психологічної допомоги. Види психологічного консультування та способи їх класифікації за певними показниками. Принципи психологічного консультування. Визначення позиції психолога-консультанта відносно клієнта, вироблення уявлень про мету і завдання роботи, стиль стосунків із клієнтом, етичні аспекти консультативної діяльності.

Тема 2. Особистість консультанта

Розвиток власної теоретичної орієнтації. Основні підходи до вибору власної теоретичної орієнтації: еклектичний, інтегративний, прихильність одній теорії. Теоретичне обґрунтування основних характеристик особистості консультанта. Модель ефективного консультанта. Етичні принципи консультанта. Кодекси практичного психолога. Вплив професійної діяльності на особистість консультанта. Професійна деформація особистості психолога. Методи профілактики професійної деформації. Супервізія як профілактика емоційного вигорання. Фахова підготовка консультанта. Програма підготовки психологів-консультантів. Компетентність консультанта. Європейський сертифікат із психотерапії.

Тема 3. Консультативний контакт

Консультативний контакт. Чинники ефективності консультативного контакту: терапевтичний клімат і навички консультанта підтримувати бесіду. Фізичні та емоційні компоненти терапевтичного клімату. Терапевтичний зміст консультативного контакту. Перенесення і контрперенесення в консультуванні. Значення перенесення. Причини контрперенесення і його вплив на консультативний контакт. Позитивне контрперенесення. Структурування невербальних реакцій у консультуванні. Невербальні навички підтримки консультативного контакту. Невербальне спілкування. Групи невербальних реакцій у консультуванні.

Тема 4. Структурування процесу психологічного консультування

Загальна (еклектична) модель процесу консультування (В. Гілланд). Стадії еклектичної моделі психологічного консультування. Структурні особливості проблемно-орієнтованого консультування. Основні риси концепції проблемно-орієнтованого консультування. Структурування часу і змісту. П'ятикрокова модель інтерв'ю. Зміст, структура і завдання п'ятикрокової моделі інтерв'ю. Основні стадії п'ятикрокової моделі інтерв'ю. Загальні правила структурування процесу консультування. Неалгоритмічність реального процесу консультування.

Тема 5. Специфіка телефонного консультування

Телефонне консультування як вид психологічної допомоги. Історичний аспект: становлення телефонного консультування. Мета, завдання та особливості телефонного консультування. Основні принципи роботи та етичний аспект телефонної допомоги. Правила спілкування з абонентом. Принципи роботи служби довіри. Етика телефонного консультування. Телефонний діалог. Особливості телефонного діалогу в консультуванні. Види та етапи телефонного діалогу. Правила і принципи ведення розмови по телефону. Симпатія та емпатія у телефонному консультуванні. Помилки телефонного діалогу. Особистість психолога телефонного консультанта. Вимоги до психолога консультанта служби телефону довіри. Професійні стереотипи. Ролі консультанта. Участь психолога консультанта у супервізії.

Тема 6. Спеціальні проблеми психологічного консультування

Консультування тривожних клієнтів. Погляди науковців на природу виникнення тривоги. Основні способи і засоби маскувння тривоги. Особливості роботи психолога з тривожними клієнтами. Консультування клієнтів при реакціях страху і фобіях. Визначення страху, його відмінність від тривоги. Типологізація людських страхів. Консультування при реакціях страху та фобіях. Консультування вороже налаштованих і агресивних клієнтів. Причини появи агресивних реакцій у клієнтів. Рекомендації і застереження щодо роботи з такими клієнтами. Консультування «немотивованих» клієнтів. Особливості консультативного контакту та завдання консультативної роботи з «немотивованими» клієнтами. Консультування клієнтів, які мають підвищені вимоги.

Тема 7. Особливості консультування клієнтів з вадами саморегуляції

Консультування при переживанні провини. Феномен провини, її психічні форми і механізм дії на людину. Ознаки нормальної, невротичної й екзистенційної вини. Форми екзистенційної провини. Особливості консультування клієнтів, які плачуть. Причини появи емоційної реакції плачу в клієнтів. Практичні поради психологу консультанту щодо психотерапевтичної роботи з такими клієнтами. Консультування клієнтів із психосоматичними розладами. Консультування істеричних особистостей. Консультування obsесивних особистостей. Консультування при параноїдальних розладах. Консультування шизоїдних особистостей. Консультування асоціальних особистостей. Консультування депресивних особистостей.

Тема 8. Особливості психоконсультування клієнтів у кризових станах

Зміст психологічної допомоги у випадку тяжкої невиліковної хвороби. Зміст психологічної допомоги у випадку переживання втрати близької людини. Опис процесу скорботи в консультуванні (модель Кублер-Росс). Типи патологічної скорботи. Завдання консультанта. Стадії розлучення в структурі консультативного процесу (модель Кублер-Росс). Завдання консультанта. Практичні поради психологу-консультанту. Діагностика емоційного стану особистості в кризових умовах. Вправи для зняття стресу та емоційної напруги. Рухова активність. Дихальні техніки.

Тема 9. Зміст та організація консультування з приводу подружніх проблем

Актуальні проблеми консультування подружніх пар. Причини приходу чоловіка й жінки в консультацію. Особливості консультування при роботі з подружньою парою. Форми і методи психоконсультативної роботи з подружніми парами. Організація психоконсультативної роботи з подружньою парою. Організації психоконсультативної роботи з одним із членів подружжя. Особливості роботи з відмінностями в поглядах і настановах подружжя. Розв'язання проблеми розподілу влади в подружніх стосунках. Проблема рівності в розподілі сімейних обов'язків. Шляхи корекції ригідних уявлень і принципів. Консультування подружжя з приводу сексуальних проблем. Переживання розлучення з партнером. Труднощі взаєморозуміння. Консультації при розлученні. Техніка конструктивних переговорів.

Тема 10. Консультування батьків із приводу складнощів у взаєминах із дорослими дітьми

Проблеми консультування батьків. Типові скарги батьків на дітей. Постановка психологічного діагнозу. Корекція позиції батьків стосовно дитини. Гіпердомінантна позиція батьків стосовно дитини. Перегляд батьками позиції стосовно дитини, тактики повсякденної поведінки, уявлень про власну дитину. Корекція стосунків батьків і дитини. Загальна стратегія і тактичні заходи. Консультування батьків із приводу проблем і складнощів у житті дитини. Консультування батьків із приводу їхніх власних проблем. Методики діагностики стилів сімейного виховання.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.								
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ								
Тема 1. Психологічне консультування в структурі психологічної допомоги	12	2	2	8	12	2	-	10
Тема 2. Особистість консультанта	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 3. Консультативний контакт	12	2	2	8	12	-	2	10
Тема 4. Структурування процесу психологічного консультування	12	2	2	8	12	2	-	10
Тема 5. Специфіка телефонного консультування	12	2	2	8	12	-	2	10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ.								
ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ								
Тема 6. Спеціальні проблеми психологічного консультування	12	4	2	6	12	2	-	10
Тема 7. Особливості консультування клієнтів з вадами саморегуляції	12	4	4	4	12	-	2	10
Тема 8. Особливості психоконсультування клієнтів у кризових станах	12	4	4	4	12	-	-	12
Тема 9. Зміст та організація консультування з приводу подружніх проблем	12	4	4	4	12	-	-	12
Тема 10. Консультування батьків із приводу складнощів у взаєминах із дорослими дітьми	12	2	4	6	12	-	-	12
Усього годин	120	28	28	64	120	6	6	108
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЕКЗАМЕН								

5. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.			
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ			
1	Тема 1. Психологічне консультування в структурі психологічної допомоги 1. Предмет, мета та завдання психологічного консультування. 2. Зв'язок психологічного консультування з іншими галузями практичної психології. 3. Види психологічного консультування. 4. Принципи психологічного консультування. 5. Визначення позиції психолога-консультанта відносно клієнта, вироблення уявлень про мету і завдання роботи.	2	-
2	Тема 2. Особистість консультанта 1. Основні підходи до вибору власної теоретичної орієнтації: еклектичний, інтегративний, прихильність одній теорії. 2. Теоретичне обґрунтування основних характеристик особистості консультанта. 3. Модель ефективного консультанта. 4. Етичні принципи консультанта. 5. Професійна деформація особистості психолога. 6. Програма підготовки психологів-консультантів.	2	-
3	Тема 3. Консультативний контакт 1.Консультативний контакт. 2. Чинники ефективності консультативного контакту: терапевтичний клімат і навички консультанта підтримувати бесіду. 3. Терапевтичний зміст консультативного контакту. 4. Перенесення і контрперенесення в консультуванні. 5. Структурування невербальних реакцій у консультуванні. Невербальні навички підтримки консультативного контакту.	2	2
4	Тема 4. Структурування процесу психологічного консультування 1. Загальна (еклектична) модель процесу консультування (В.Гілланд). Стадії еклектичної моделі психологічного консультування. 2. Структурні особливості проблемно-орієнтованого консультування. 3. П'ятикрокова модель інтерв'ю. Зміст, структура і завдання п'ятикрокової моделі інтерв'ю. 4. Стадії п'ятикрокової моделі інтерв'ю. 5. Загальні правила структурування процесу консультування.	2	-
5	Тема 5. Специфіка телефонного консультування 1. Мета, завдання та особливості телефонного консультування. 2. Основні принципи роботи та етичний аспект телефонної допомоги. 3. Етика телефонного консультування. 4. Особливості телефонного діалогу в консультуванні. Види та етапи телефонного діалогу. 5. Помилки телефонного діалогу.	2	2

	6. Вимоги до психолога консультанта служби телефону довіри. Професійні стереотипи. 7. Участь психолога консультанта у супервізії.		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ			
6	Тема 6. Спеціальні проблеми психологічного консультування 1. Консультування тривожних клієнтів. 2. Консультування клієнтів при реакціях страху і фобіях 3. Консультування вороже налаштованих і агресивних клієнтів. Рекомендації і застереження щодо роботи з такими клієнтами. 4. Консультування «немотивованих» клієнтів. 5. Консультування клієнтів, які мають підвищені вимоги.	2	-
7	Тема 7. Особливості консультування клієнтів з вадами саморегуляції 1. Консультування при переживанні провини. 2. Особливості консультування клієнтів, які плачуть. Практичні поради психологу консультанту щодо психотерапевтичної роботи з такими клієнтами. 3. Консультування істеричних особистостей. 4. Консультування обсесивних особистостей. 5. Консультування шизоїдних особистостей. 6. Консультування депресивних особистостей.	4	2
8	Тема 8. Особливості психоконсультування клієнтів у кризових станах 1. Зміст психологічної допомоги у випадку тяжкої невиліковної хвороби. 2. Зміст психологічної допомоги у випадку переживання втрати близької людини. 3. Стадії розлучення в структурі консультативного процесу. 4. Діагностика емоційного стану особистості в кризових умовах.	4	-
9	Тема 9. Зміст та організація консультування з приводу подружніх проблем 1. Актуальні проблеми консультування подружніх пар. 2. Особливості консультування при роботі з подружньою парою. 3. Організація психоконсультативної роботи з подружньою парою. 4. Організації психоконсультативної роботи з одним із членів подружжя. 5. Консультування подружжя з приводу сексуальних проблем. 6. Переживання розлучення з партнером.	4	-
10	Тема 10. Консультування батьків із приводу складнощів у взаєминах із дорослими дітьми 1. Проблеми консультування батьків. Типові скарги батьків на дітей. 2. Корекція стосунків батьків і дитини. Загальна стратегія і тактичні заходи. 3. Консультування батьків із приводу проблем і складнощів у житті дитини. 4. Консультування батьків із приводу їхніх власних проблем. 5. Методики діагностики стилів сімейного виховання.	4	-
	Всього	28	6

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота здобувачів вищої освіти щодо вивчення дисципліни «Основи психологічного консультування» передбачає:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, доповідей тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

ТЕМАТИКА ТА ПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.			
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ			
1	Тема 1. Психологічне консультування в структурі психологічної допомоги. 1. Сформулюйте найважливіші завдання при консультуванні в галузі екзистенційних та особистісних проблем підлітка. 2. Назвіть галузі застосування психологічного консультування. 3. Поясніть відмінності між поняттями психологічне консультування, психологічна корекція і психотерапія. 4. Порівняйте особливості психологічного впливу у консультуванні та психотерапії. 5. Порівняйте типи клієнтів та локус їх скарг у консультуванні та психотерапії. 6. Поясніть, чому заборона давати поради є одним із принципів психологічного консультування. 7. Ознайомтесь із положеннями «Кодексу етики психолога» (УСП або іншої професійної організації). Визначте, як саме у ньому представлені гуманістичні та демократичні принципи. Оберіть 2–3 статті для детального аналізу.	8	10
2	Тема 2. Особистість консультанта 1. Сформулюйте найважливіші рольові функції консультанта. 2. Перерахуйте особистісні якості, що могли б стати основою програми з підготовки консультантів. 3. Поясніть думку про те, що основним засобом, стимулюючим удосконалення особистості клієнта, є особистість консультанта. 4. Як Ви розумієте тезу про те, що консультант повинен бути об'єктивним, ціннісно нейтральним і не вносити в консультативні стосунки свою життєву філософію і ціннісну систему. 5. Жоден консультант не може вказувати іншій людині, як їй жити. Якщо Ви погоджуєтесь із цією думкою, то поясніть, яку ж місію відведено психоконсультанту?	8	12

	6. Аргументуйте думку про те, що захопленість професійною діяльністю нерідко призводить до того, що страждає родина консультанта. 7. Які методи профілактики професійної деформації психоконсультанта ви можете назвати? 8. Поясніть, чому супервізія є ефективним способом профілактики емоційного вигорання. 9. <i>Напишіть есе на тему: «Що означає бути соціально відповідальним психологом у сучасному суспільстві?»</i> У тексті розкрийте власне розуміння гуманістичних цінностей та їх втілення у практиці.		
3	Тема 3. Консультативний контакт 1. Доведіть, що консультативний контакт лежить в основі процесу психоконсультування. 2. Яку роль у консультативному контакті відіграють емоційні компоненти психологічного клімату? 3. Які засоби невербального спілкування збільшують довіру клієнта до консультанта під час консультативного контакту? 4. Охарактеризуйте фізичні компоненти психологічного клімату. Як вони впливають на консультативний контакт? 5. Як здійснюється структурування часу в психоконсультуванні? 6. Як вирішити проблему розташування консультанта й клієнта в просторі (дистанція, манера сидіти тощо)?	8	10
4	Тема 4. Структурування процесу психологічного консультування 1. Охарактеризуйте мету й завдання кожної фази психоконсультування. 2. Які чинники має враховувати консультант у ситуації, коли спостерігається значне протистояння до змін? 3. Які передумови є необхідними та бажаними для успішного проведення першої консультативної бесіди? 4. Які негативні моменти заважають успішному проведенню першої зустрічі? 5. Яке найважливіше завдання вирішує консультанту щоб заохотити клієнта до розповіді про свої проблеми? 6. Назвіть критерії позитивного завершення першої консультативної бесіди. 7. На основі опису випадку (клієнт після пережитого травматичного досвіду) розробіть детальний план реабілітаційної роботи на 4–6 сесій, з урахуванням етапів стабілізації, відновлення та ресурсної підтримки.	8	10
5	Тема 5. Специфіка телефонного консультування 1. Історія виникнення психологічної служби телефону довіри. 2. Основні принципи роботи та етичний аспект телефонної допомоги. 3. Вимоги до психолога консультанта служби телефону довіри. 4. Правила і принципи ведення розмови по телефону. 5. Симпатія та емпатія у телефонному консультуванні. 6. Порівняйте телефонне та очне консультування за критеріями: контакт, запит, невербальні прояви, етика. Форма: таблиця або коротке есе. 7. <i>Ситуаційне завдання.</i> Проаналізуйте дії консультанта у випадку дзвінка від клієнта в паніці (анонімний, говорить про відчай). Форма: письмовий алгоритм дій. 8. Складіть список 5 етичних принципів телефонного консультування з короткими поясненнями та прикладами.	8	10

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ			
6	Тема 6. Спеціальні проблеми психологічного консультування 1. Наведіть приклади консультування клієнтів із спеціальними проблемами. 2. Які особливості консультування тривожних клієнтів? 3. Які особливості консультування клієнтів з фобіями й страхом? 4. Які особливості консультування вороже налаштованих та агресивних клієнтів? 5. Які особливості консультування «невмотивованих клієнтів»? 6. Які особливості консультування клієнтів, які мають підвищені вимоги?	6	10
7	Тема 7. Особливості консультування клієнтів з вадами саморегуляції 1. Визначте психологічний зміст справжньої, невротичної та екзистенційної провин. Які особливості консультування при переживанні провини? 2. Чи завжди консультант повинен поспіхом звільняти клієнта від почуття провини? 3. Які особливості консультування істеричних особистостей? 4. Які особливості консультування обесивних особистостей? 5. Які особливості консультування при параноїдальних розладах? 6. Проаналізуйте характеристики асоціальних особистостей та особливості їх консультування?	4	10
8	Тема 8. Особливості психоконсультування клієнтів у кризових станах 1. Які умови повинен забезпечити консультант для консультації клієнтів у кризових станах? 2. Що є небажаним у консультативному спілкуванні з клієнтом у кризовому стані? 3. Визначте зміст психологічної допомоги у випадку тяжкої невиліковної хвороби. 4. Який зміст психологічної допомоги у випадку переживання втрати близької людини? 5. Які завдання консультанта у випадку ситуації патологічної скорботи? 6. Наведіть приклади вправ рухової активності та дихальних технік для подолання стресу. 7. Розробіть покроковий план проведення психологічного консультування для особи у стані гострої стресової реакції. Врахуйте вік, стать, культурний контекст і ресурсний потенціал клієнта.	4	12
9	Тема 9. Зміст та організація консультування з приводу подружніх проблем 1. Які актуальні проблеми консультування подружніх пар? 2. Наведіть приклади форм і методів психоконсультативної роботи з подружніми парами. 3. Як вирішити проблеми розподілу влади в подружніх стосунках? 4. Які особливості організації психоконсультативної роботи з подружньою парою? 5. У чому суть проблеми рівності в розподілі сімейних обов'язків? 6. Які особливості роботи з відмінностями в поглядах і настановах подружжя? 7. У чому полягає техніка конструктивних переговорів? 8. Створіть сценарій групового заняття для клієнтів, які пережили стрес або	4	12

	втрату. Визначте цілі, завдання, психотерапевтичні техніки.		
10	Тема 10. Консультування батьків із приводу складнощів у взаєминах із дорослими дітьми 1. Наведіть приклади ситуацій стосунків батьків і дитини, що потребують психоконсультування; обґрунтуйте доцільність застосування тієї чи іншої тактики корекції. 2. Які особливості проведення розмови про власні почуття батьків під час психоконсультування? 3. Існує цілий ряд психологічних завдань, вирішення яких може значною мірою посприяти поліпшенню життєвої ситуації клієнта і які можна професійно вирішити тільки за допомогою консультанта. Наведіть приклади таких завдань. 4. Охарактеризуйте коротко стратегії психоконсультативної роботи залежно від причин звернень клієнтів. 5. Які особисті проблеми й переживання можуть лежати в основі звернення до консультанта батьків із приводу своїх дорослих дітей? 6. Які важливі моменти в постановці точного психологічного діагнозу слід враховувати консультанту, щоб висувати й формулювати подальші гіпотези? 7. Що означає поняття «конкретизація проблемної ситуації»? Наведіть приклад. 8. Які переживання батьків серйозно ускладнюють їхні взаємини з дітьми, мимоволі перетворюючи їх на тиранів, що обмежують свободу своєї дитини? 9. Які проблеми батьків і дітей не підлягають психологічному консультуванню? 10. Що означають поняття «відчуття своєї батьківської некомпетентності», «відчуття провини батьків перед дитиною»? 11. Наведіть приклади психодіагностичних методик, спрямованих на вивчення стилів сімейного виховання.	6	12
	Всього	64	108

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю	Складові оцінювання	
	Для іспиту	Для заліку
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних (лабораторних) занять, виконання самостійної роботи, індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача тощо.	50%	100%
підсумковий контроль	50%	

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, есе, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, залік, іспит
--	---

Питання до екзамену

1. Предмет, мета та завдання психологічного консультування.

2. Зв'язок психологічного консультування з іншими галузями практичної психології. Психологічне консультування в структурі психологічної допомоги.
3. Види психологічного консультування та способи їх класифікації за певними показниками.
4. Принципи психологічного консультування.
5. Визначення позиції психолога-консультанта відносно клієнта, вироблення уявлень про мету і завдання роботи.
6. Стиль стосунків психолога-консультанта із клієнтом,
7. Розвиток власної теоретичної орієнтації психолога-консультанта. Основні підходи до вибору власної теоретичної орієнтації.
8. Теоретичне обґрунтування основних характеристик особистості консультанта.
9. Модель ефективного консультанта.
10. Етичні принципи консультанта. Кодекс практичного психолога.
11. Вплив професійної діяльності на особистість консультанта.
12. Професійна деформація особистості психолога.
13. Фахова підготовка консультанта. Програма підготовки психологів-консультантів.
14. Компетентність консультанта. Європейський сертифікат із психотерапії.
15. Консультативний контакт. Чинники ефективності консультативного контакту: терапевтичний клімат і навички консультанта підтримувати бесіду.
16. Фізичні та емоційні компоненти терапевтичного клімату.
17. Терапевтичний зміст консультативного контакту.
18. Перенесення і контрперенесення в консультуванні. Терапевтичний зміст перенесення і контрперенесення.
19. Причини контрперенесення і його вплив на консультативний контакт. Позитивне контрперенесення.
20. Структурування невербальних реакцій у консультуванні.
21. Невербальні навички підтримки консультативного контакту.
22. Невербальне спілкування. Групи невербальних реакцій у консультуванні.
23. Загальна (еклектична) модель процесу консультування (В.Гілланд). Стадії еклектичної моделі психологічного консультування.
24. Структурні особливості проблемно-орієнтованого консультування.
25. Основні риси концепції проблемно-орієнтованого консультування. Структурування часу і змісту.
26. П'ятикрокова модель інтерв'ю. Зміст, структура і завдання п'ятикрокової моделі інтерв'ю.
27. Основні стадії п'ятикрокової моделі інтерв'ю.
28. Загальні правила структурування процесу консультування. Неалгоритмічність реального процесу консультування.
29. Професійна і людська компетентність консультанта.
30. Консультування тривожних клієнтів. Погляди науковців на природу виникнення тривоги. Основні способи і засоби маскувння тривоги.
31. Особливості роботи психолога консультанта з тривожними клієнтами.
32. Консультування клієнтів при реакціях страху і фобіях. Визначення страху, його відмінність від тривоги. Типологізація людських страхів.
33. Особливості роботи психолога консультанта при реакціях страху та фобіях.
34. Консультування вороже налаштованих і агресивних клієнтів. Причини появи агресивних реакцій у клієнтів. Рекомендації і застереження щодо роботи з такими клієнтами.
35. Консультування «немотивованих» клієнтів. Особливості консультативного контакту та завдання консультативної роботи з «немотивованими» клієнтами.
36. Етапи та техніки телефонного консультування. «Телефон довіри».
37. Прийоми та методи психологічного консультування на «Телефоні довіри».
38. Консультування клієнтів, які мають підвищені вимоги.
39. Особливості консультативної роботи з депресивними клієнтами.
40. Правила консультування депресивних клієнтів, які мають намір здійснити самогубство.
41. Консультування при переживанні провини.

42. Феномен провини, її психічні форми і механізм дії на людину. Ознаки нормальної, невротичної й екзистенційної вини. Форми екзистенційної провини.
43. Особливості консультативної роботи при переживаннях нормальної, невротичної й екзистенційної вини.
44. Особливості консультування клієнтів, які плачуть.
45. Причини появи емоційної реакції плачу в клієнтів. Практичні поради психологу консультанту щодо психотерапевтичної роботи з такими клієнтами.
46. Консультування істеричних особистостей.
47. Консультування obsесивних особистостей.
48. Консультування при параноїдальних розладах.
49. Консультування шизоїдних особистостей.
50. Консультування асоціальних особистостей.
51. Зміст психологічної допомоги у випадку тяжкої невиліковної хвороби.
52. Зміст психологічної допомоги у випадку переживання втрати близької людини.
53. Опис процесу скорботи в консультуванні (модель Кублер-Росс). Типи патологічної скорботи. Завдання консультанта.
54. Стадії розлучення в структурі консультативного процесу. Завдання консультанта.
55. Порушення чоловічої і жіночої сексуальності. Види консультування клієнтів із сексуальними порушеннями.
56. Правила сексологічного консультування.
57. Актуальні проблеми консультування подружніх пар. Особливості консультування при роботі з подружньою парою.
58. Консультування подружжя з приводу сексуальних проблем.
59. Індивідуальне психоконсультування подружжя.
60. Переживання розлучення з партнером. Консультації при розлученні.
61. Труднощі взаєморозуміння. Консультації при труднощах взаєморозуміння подружньої пари.
62. Проблеми консультування батьків. Типові скарги батьків на дітей. Постановка психологічного діагнозу.
63. Корекція позиції батьків стосовно дитини.
64. Консультування у ситуації гіпердомінантної позиції батьків стосовно дитини.
65. Перегляд батьками у консультуванні позиції стосовно дитини.
66. Перегляд батьками у консультуванні тактики повсякденної поведінки.
67. Перегляд батьками у консультуванні уявлень про власну дитину.
68. Корекція стосунків батьків і дитини. Загальна стратегія і тактичні заходи.
69. Консультування батьків із приводу проблем і складностей у житті дитини.
70. Консультування батьків із приводу їхніх власних проблем.

8. ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРДВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ У МІЖНАРОДНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

(поточний контроль, підсумковий контроль, загальний результат оцінювання)

ЕКЗАМЕН

<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання

Систематичність і активність роботи на практичних (лабораторних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних (лабораторних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних (лабораторних) занять	30
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Індивідуальне тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача			
1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	10
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен			50
Загальний результат оцінювання			100

Поточний контроль знань здобувачів освіти при формі контролю **екзамен** (максимум 50 балів) оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням балів за кожний вид роботи таким чином:

- за підготовку до аудиторних занять (максимум 30 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних (лабораторних) занять, для переводу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 6;
- за виконання завдань для самостійного опрацювання (тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою) (максимум 10 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості програмного матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення, для переводу зазначених балів середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2;
- за інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовку наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо (максимум 10- балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості інших видів індивідуальних завдань, для переводу балів за підготовку середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

- «2» - виставляється за неправильну відповідь (письмову роботу), яка не відповідає змісту теми та свідчить про нерозуміння її основних положень;
- «3» - виставляється за відповідь (письмову роботу), яка відповідає змісту теми, але є неповною і неточною у визначенні понять, свідчить про неповне розуміння основних положень навчального матеріалу, свідчить про те, що знання студента мають фрагментарний, поверховий характер;

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

- «4» - оцінюється правильна і обґрунтована відповідь (письмова робота), з якої видно, що студент знає й розуміє теоретичний матеріал в обсязі навчальної теми, володіє необхідними навичками, не допускає суттєвих помилок.
- «5» - оцінюється повна, правильна, ґрунтовна відповідь (письмова робота) на запитання теми, що передбачає логічність і послідовність викладу матеріалу, володіння термінологією, показує вміння повно й глибоко використовувати теоретичні знання в практичній площині.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ЗА ЕКЗАМЕН (максимум 50 балів)

Рівень знань оцінюється:

- від 40 до 50 балів - студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки;
- від 30 до 40 балів - студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді;
- 20 - 30 балів - студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки.
- 10 - 20 балів - володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;
- 0 - 10 балів - володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки.

ЗАЛІК

<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних (лабораторних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних (лабораторних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних (лабораторних) занять	60
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Індивідуальне тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	20
Виконання індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача			
1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у	Відповідно до робочої програми та	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових	20

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

роботі круглих столів, конференцій тощо.	розкладу занять	конференцій та круглих столів.	
Разом балів за поточний контроль			100
Загальний результат оцінювання			100

Поточний контроль знань здобувачів освіти при формі контролю **залік** (максимум 100 балів) оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням балів за кожний вид роботи таким чином:

- за підготовку до аудиторних занять (максимум 60 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних (лабораторних) занять, для переведення балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 12;
- за виконання завдань для самостійного опрацювання (тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою) (максимум 20 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості програмного матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення, для переведення зазначених балів середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 4;
- за інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовку наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо (максимум 20- балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості інших видів індивідуальних завдань, для переведення балів за підготовку середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 4.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

- «2» - виставляється за неправильну відповідь (письмову роботу), яка не відповідає змісту теми та свідчить про нерозуміння її основних положень;
- «3» - виставляється за відповідь (письмову роботу), яка відповідає змісту теми, але є неповною і неточною у визначенні понять, свідчить про неповне розуміння основних положень навчального матеріалу, свідчить про те, що знання студента мають фрагментарний, поверховий характер;
- «4» - оцінюється правильна і обґрунтована відповідь (письмова робота), з якої видно, що студент знає й розуміє теоретичний матеріал в обсязі навчальної теми, володіє необхідними навичками, не допускає суттєвих помилок.
- «5» - оцінюється повна, правильна, ґрунтовна відповідь (письмова робота) на запитання теми, що передбачає логічність і послідовність викладу матеріалу, володіння термінологією, показує вміння повно й глибоко використовувати теоретичні знання в практичній площині.

9. КРИТЕРІЇ ЗАГАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

(для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях,

має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	FX	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Анєнкова І.П., Байдан М.А., Русова В.М. Психологічне консультування: навч. посіб. Київ: Каравела, 2018.
2. Главацька О.Л. Основи психологічного консультування особистості: навч. посіб. Київ: Каравела, 2018.
3. Магдисяк Л. І., Федоренко П.Ф. Основи психологічного консультування : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 360 с.
4. Мельничук О. Б. Основи психоконсультування та психокорекції. Київ: Каравела, 2015. 390 с.
5. Опанасенко Л.А. Основи психологічного консультування: у схемах і таблицях. Миколаїв : Іліон, 2019.
6. Основи психоконсультування: навч. посіб. / упоряд. і ред. Т. Л. Надвинична. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 200 с
7. Психологічна допомога учасникам АТО та їх сім'ям: кол. моногр. / за заг. ред. М. Мушкевич. Вид. 2-ге, змін. та доповн. Луцьк: Вежа-Друк, 2016. 356 с.
8. Цільмак О.М., Лефтеров В.О. Психологія сім'ї та шлюбу: таблиці, схеми, коментарі : навчально-наочний підручник / за заг. ред. О. М. Цільмак. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020, 266 с. з іл.
9. Федоренко Р. П., Мушкевич М. І., Коширець В. В. Психологічне консультування: зміст, прийоми, технології. Вид. 2-ге, змін. та доп. Луцьк: ВежаДрук, 2020. 368 с.

Додаткова:

1. Афанасьєва Н.Є. Психологічне консультування фахівців екстремального профілю: теорія, методологія, практика: монографія. Харків: НУЦЗУ, 2017. 315 с.
2. Гоян І.М., Андросович К.А., Поплавська Є.В., Пастернацький А.В., Бончук Р.О. Психологічні умови формування і розвитку життєстійкості особистості в умовах невизначенності. Вісник післядипломної освіти: збірник наукових праць. Серія «Соціальні та поведінкові науки; Управління та адміністрування». Вип. 29(58). <https://surl.li/rdmtne>
3. Короход Я.Д., Лазор К.П. Основи психологічної допомоги, психоконсультування та психокорекції: навчально-методичні рекомендації (для здобувачів вищої освіти факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА»). Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія»; Фенікс, 2021. 72 с.
4. Кулакевич Т.В. Технології психологічного консультування: «Сімейне консультування»: Курс лекцій. К.: КиМУ, 2017.
5. Лісова О. С. Психологія суїцидальної поведінки. Чернівці: АНТ Лтд, 2004. 233 с.
6. Михальчишин Г.Є. Ресурсність системного підходу у терапевтичній допомозі особам літнього віку. Психогенеза особистості: норма і девіація: зб. наук. статей і тез. Луцьк : Вежа, 2019. С. 186–192
7. Приходько Ю.О. Практична психологія: Введення у професію: Навч. посібник. 4-те вид. К.: Каравела, 2017.
8. Титаренко Т. М. Кризове психологічне консультування. Київ: Главник, 2004. 96 с.
9. Щербань О.П. Практика психологічного консультування. 2-ге вид. доп. / Щербань. Київ: «Право», 2014.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Міжнародного гуманітарного університету: офіційний сайт. URL: https://mgu.edu.ua/science_library
2. Бібліотека Університету Ушинського : офіційний сайт. URL: <https://library.pdpu.edu.ua>
3. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua>
4. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського: офіційний сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Одеська національна наукова бібліотека: офіційний сайт. URL: <http://odnb.odessa.ua/>